

ΣΥΝΑΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ (ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ)

Έν Ἑλλάδι . . . Δραχ. 10
Έν τῇ ἀλλοδαπῇ . . . Δραχ. χεῖρα 15

Ἀρχεται ἀπὸ τῆς πρώτης ἐκάστου
μηνός.

ΑΓΩΝ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΩΝ ΗΘΙΚΩΝ ΚΑΙ ΥΛΙΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κύριον ἄρθρον (οἱ ἐκ τῆς τουρκικῆς παραφροσύνης ἀγαλινώτων ἀφιμενῆς ὑπὸ τῆς Εὐρώπης κίνδυνος ἐν τῇ Ἀνατολῇ). — Τὰ προνόμια τῶν Χιμαριωτῶν. — Τούρκος ὀρθοφρονὼν (ὁ ἱατροφιλόσοφος Ριζᾶ Τερφῆκ). — Ἀγγέλματα καὶ θρόλοι. — Στόλου ἡ στρατοῦ ἐκεῖ ἡ Ἑλλάς ἀνάγκη; — Καστελλόριζον. — Ἑλληνικαὶ κοινότητες Καυκάσου. — Τὰ ἐν Ἑλλάδι.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 12 Μαΐου 1910.

Δεινὴν, ὡς ἀνεμένετο, ἐξάπλωσε καὶ δυνάταί τις εἰπεῖν γενικὴν τὴν θύελλαν κατὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ Κρήτης ἡ ἀπόφασις τῆς κρητικῆς κυβερνήσεως, τοῦτ' ἐστὶν εἰπεῖν τοῦ κρητικοῦ λαοῦ, περὶ ἀποκλεισμοῦ τῶν μουσουλμάνων πληρεξουσίων ἀπὸ τῆς συνελεύσεως. Τὰ μεισθωμένα στόματα, τὰ πεπληρωμένα διὰ χρυσοῦ τουρκικοῦ, ἐξερέγονται μύδρους κατὰ τῆς ταλαιπωροῦ Κρήτης καὶ προτρέπουσι τὰς κυβερνήσεις, τὰς κρατίας δὴ χριστιανικὰς κυβερνήσεις, νὰ ἐκστρατεύσῃ κατὰ τῆς μικρᾶς καὶ ἀδυνάτου Κρήτης, ὅπως βίᾳ ἀναστήλωσιν τὴν καταπεσοῦσαν ἡμισέληνον. Ποῦ καὶ ποῦ φθιβερίζονται καὶ διαδούλια κλίνονται πρὸς ἀποφάσεις ὁμοίας πρὸς τὰς ὑποδεικνυόμενας ὑπὸ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ τύπου, οὗ ἐν τῇ λαμπρᾷ καὶ ἐνδόξῳ ταύτῃ ἐκστρατείᾳ ἡγεῖται ἡ ἱγκυροτέρα ἐκφέρουσα γνώμη μερὶς τοῦ γαλλικοῦ τύπου.

Αἱ μακρυναὶ αὗται βρονταὶ εἶναι καὶ αἱ ἐπικινδυνότεραι αἱ πλησιέστεραι ἀστραπαί, αἵτινες διαλακκύνουσι τὸν πέραν τοῦ Ὀλύμπου ὀρίζοντα ἀπώλεσαν ἀπὸ πολλοὺ τὴν ἀπειλητικὴν σπουδαιότητά των. Ἐπὶ τοῖς καὶ ἐδὲ δάχθυμεν καὶ διδάχθεντες συνήθισαμεν ἀτάραχοι μὲν νὰ ἀκούωμεν τὰς κενὰς βροντὰς τῶν Σεφκέτ, νηφαλιώτεροι δὲ νὰ ἐξετάζωμεν τὰς δεινὰς ἀμνηχανίας, ἐν αἷς σφαδάζει τὸ θνησιγενὲς ἐμβρυον, ὅπερ καλεῖται τουρκικὸν σὺνταγμα.

Ἐχομεν ἀπόφασιν οἱ Ἕλληνες νὰ τὸ ἀφήσωμεν ἀποθάνει ἐντὸς τῶν αἱματηρῶν σπαργάνων τοῦ βαπτιζομένου ἀπαξ ἐν τῷ αἵματι τοῦ. Διότι παρ' ὅλας τὰς ἐνέσεις τῆς εὐρωπαϊκῆς καφρένης σὺνταγμα δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ, μηδὲ νὰ λειτουργήσῃ ἐπὶ πολὺ ἐν Τουρκίᾳ, ἐπεὶ δὲ ὁ παλαιὸς τύπος τῆς μοναρχίας ἔχει ἀπὸ πολὺ ἐκτριβῇ, ἀπεδείχθη δὲ παντελῶς ἀνίκανος εἰς τὴν κυβερνήσιν χριστιανικῶν λαῶν, κατὰ πᾶσαν ἀνθρωπίνην πρόγνωσιν εὐρισκόμεθα μοιραίως πρὸ τῆς ἀναποτρέπτου ἀνάγκης τῆς ἐκκαθαρίσεως τῆς νοτιανατολικῆς Εὐρώπης ἀπὸ τῆς τουρκοκρατικῆς κόπρου, ἥτις ἐπὶ ἐξακόσια ἔτη ἐπλήρωσε τὴν Εὐρώπην δυσωδίας, κατεμάρανεν τὸν πολιτισμὸν καὶ ἔσθυσεν τὴν εὐμερίαν καὶ ἐξώρισε τὴν εἰρήνην ἀπὸ τῶν πρώτων κοιτῶν τῆς ἀνθρωπίνης ἡμερώσεως, κατεμύλωνε δὲ καὶ αὐτὴν τὴν ἡθικὴν τῆς πολιτικῆς τῆς Εὐρώπης διὰ τῶν ἀρκατικῶν ὀρέξεων, ἃς ἐνέπνευσεν ἡ προτοῖσα ἀπὸ δικαιοσύνης ἐτῶν παρακμῆ τοῦ κράτους τῶν Ὀσμανιδῶν, διὰ τῶν ἀντιζηλιῶν, ἃς κατέπειρε, καὶ τῶν διχονοιῶν, αἵτινες πολυλάκεις ἔβαψαν τὰς χριστιανικὰς χώρας δι' αἱμαμάτων.

Ἀρὰ γε εἶναι πεπωμένον αἱ διχονοίαι αὐτῆς τῆς Εὐρώπης νὰ βάψωσι καὶ πάλιν τὰς χώρας τῆς δι' αἱμάτων; Θὰ ἐξακολουθήσῃ τὰ ἐκείνη ἡ ἀντίληψις τῶν ἀλληλομαχούντων Εὐρωπαίων νὰ θεωρῇ τοὺς Τούρκους ὡς τοὺς ἀναγκαίους θεματοφύλακας τῶν χωρῶν, καὶ ὡς ἡ δυτικὴ Εὐρώπη ἀπὸ ἐνεακοσίων ἐτῶν δὲν ἔπαυσεν ἀρκατικὰ ρίπτουσα τὰ βλήματα τῆς καὶ ἀδιακόπως ἐκστρατεύουσα ἐπὶ μὲν ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς πίστεως, ὅτε δὲ μὲ τὴν ἀναγκάσαν ἐκδηλούμενον σκοπὸν τῆς ἀρπαγῆς καὶ θὰ ἐπιμένῃ ἡ χριστιανικὴ Εὐρώπη συμμαχοῦσα μὲ τὴν ἡμισέληνον νὰ ρίπτῃ συντετριμμένον ὑπὸ τὴν φθοροποιὸν καὶ μικρὰν σκιάν τῆς τὸν σταυρὸν, διότι ἔτυχεν ὁ σταυρὸς οὗτος νὰ λατρεύεται ὅχι ὡς λατρεύεται ἐν τῇ Δύσει;

Κατ' οὐσίαν περὶ τούτου πρόκειται αἱ ληστικαὶ ἐπιδρομαὶ τῶν σταυροφόρων προέτασσον τὸν σταυρὸν ὡς σύμβολον αἱ ἀρκατικαὶ πίσεις τῆς σημερινῆς Εὐρώπης ἐπὶ τοὺς χρι-

στιανούς τῆς Ἀνατολῆς ἐκείνους, οἵτινες ἐβαρύνθησαν συμβιούντες μὲ τὸ βαρβαρώτατον τῆς οἰκουμένης ἔθνος, προτάσσουσιν ἐλαίας κλάδον ὡς σύμβολον τῆς εἰρήνης.

Ἀλλὰ τὰ πράγματα εἶναι ἰσχυρότερα ὅλων τῶν προφάσεων καὶ ἡ εὐθύνῃ τῆς Εὐρώπης ἐπιμενοῦσης νὰ ἀναστήλῃ τὸ ψεύδος ὡς νομιμότητα καὶ νὰ θεωρῇ τὴν ἀναστάτῳσιν ὁλοκληρῶν χωρῶν ὡς εἰρήνην καθίσταται ὁσμῆ-ρὶ περισσότερον ἔκθετος εἰς τὴν αὐστηρὰν τῆς ἱστορίας κρίσιν, ἥτις δὲν εἶναι τόσον πλατωνικὴ, ὅσον νομίζεται, καὶ ἥτις πολλὰκις γράφεται ἀντὶ μελάνης δι' αἱμάτων.

Τὸ αἰμοχαρὲς θηρίον τῆς Βουχάρας, ὅπερ κατεσχέωνεν ἐν Εὐρώπῃ, ἔλαβε περισσώτε-ρας τοῦ δέοντος περιποιήσεις, ἀπεθρασύνθη δὲ τοσοῦτον ὑπ' αὐτῶν, ὥστε εἶναι κίνδυνος νὰ ἐπανεῖλθῃ—δὲν λέγομεν εἰς τὰς παλαιάς, διότι οὐδέποτε διεκόπησαν—εἰς τὰς μεθόδους τῶν σφαγῶν, αἵτινες εἶναι ἡ μόνη τοῦ δόξα καὶ ἡ μόνη τοῦ δύναμις, καὶ αἵτινες θ' ἀναγκάσωσι τὴν Εὐρώπην νὰ φθάσῃ ἐκεῖ ὅπου προσπαθεῖ νὰ μὴ φθάσῃ, εἰς τὴν γιγαντιαίαν ἐκείνην σύρραξιν, ἥτις εἶναι προσωρισμένη νὰ ἀποκαθάρσῃ δι' αἵματος ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα τῆς μέχρι τοῦδε πολιτικῆς τῆς καὶ ὅλα τὰ κατὰ τῆς χριστιανισμοῦ ἀνομιματῆς. Προσθέτως τὸ θηρίον τοῦτο εἶναι ἐξηρηθευμένον ἐκ τῶν ἰδίων ἀποτυχῶν του. Κυριεὺς ἐν τῷ τῶν συ-ταγματικῶν οἰστροῦ ἤρχισε νὰ τρέχῃ ἀσυνει-δήτως ἀνὰ μέσον ἀγρῶν καὶ ἀμπελῶν καὶ δα-σῶν καταπατοῦν τὰ πάντα, νομίζον πρόδον πᾶν βῆμά του. Ἀλλ' ἐν τῇ ἀκατασχέτῳ ἐκείνῃ φορᾷ ποῦ μὲν προσέκοψε τὸν πόδα, ποῦ δὲ ὑπ' ἀκανθῶν ἐκεντήθη, ποῦ δὲ καὶ ἐπλη-ρώθη, τὸ βέον δὲ αἷμα ἀπηγγίωσεν οὕτω, ὥστε νὰ ριφθῇ ἀκατάσχετον κατὰ τοῦ πρώτου διαβά-του, ὅπως τὸν κατασπαράξῃ.

Ἦκουσεν ἡ Εὐρώπη τὸ κήρυγμα τοῦ χιτᾶ τῶν Δαρδανελλίων, ὅστις εὖρεν, ὅτι ὅπως εἰς μόνον εἶναι τοῦ θεοῦ ὁ προφήτης, οὕτω εἰς τὸν τρόπον εἰρηνεύσεως τῆς Τουρκίας ὑπάρχει, ὁ τῆς σφαγῆς ὅλων τῶν ἀπίστων; Ἐχει ὅμματα, ἔνα ἰδὼν, ὅτι αἱ ἀποφάσεις τῶν στρατο-δικαίων ἀποτελοῦσι μεμελετημένην διεξοδὸν τοῦ υποκόφου κατὰ τῶν Γκισοῦ ὀργασμοῦ; ὑποπτεύει, ὅτι καὶ ἡ ὥραν θ' ἀποδιδάσκονται τὰ στρατεύματα τῆς γαλλικῆς δημοκρατίας εἰς Χανιά, ὅπως ἀναγκάσωσι τὴν Κρήτην ἀπαξ ἔτι νὰ κλίνη τὸν αὐχένα ὑπὸ τὴν σκιάν τῆς ἡμισέληνου, εἶναι κίνδυνος τὰ στίφη τοῦ Σεφ-κέτ νὰ ἐορτάσωσι τὴν διὰ τῶν γαλλικῶν ὅπλων ἀνάνευσιν τοῦ κράτους τοῦ Μαῦ μὲν ἐν τῇ νήσῳ τοῦ Μίνως, ὅ καὶ τοῦ Λαμαρτίνου, τοῦ Σατωβριάνδου, τοῦ Βίκτωρος Οὐγώ! διὰ χριστιανικῶν ἑκατομῶν; Ὑποπτεύει τότε, ὅτι ἀπὸ τοῦ στενοῦ χώρου τῆς Κρήτης ἡ ἀνεμο-ζάλλῃ δύναται νὰ ἐπεκταθῇ ἐπὶ τῆς χερσονήσου ἀπεριόριστος ὑπὸ θωρηκτῶν καὶ εὐρωπαϊ-κῶν ἀγχιμάτων, ἐγκυμονοῦσα ἄλλας ἐκστρα-τείας, ἐκεῖνας ἀκριβῶς, ἃς φοβοῦνται οἱ διά-φοροι Pichon τῆς Εὐρώπης;

Εἶναι καιρὸς νὰ σταθμῇ πάντα ταῦτα, ὅπως δρᾷ ἡ Εὐρώπη τὴν ἀρίστην εὐκαιρίαν, ἥτις τῇ παρέχεται, καὶ ἀποκαθάρσῃ ἐν σημαν-τικῶν μέρους τῆς Εὐρώπης ἀπὸ τῆς τουρκικῆς λεπρας ἀνευ κινδύνων καὶ ἀνευ περιπλοκῶν δυσυπολογίστων ὁλέθρων. Ἐν τῇ βραδείᾳ, ἀλλ' ἀπαρτρεπτῇ, ὡς εἶναι ὅλοι οἱ φυσικοὶ νόμοι, κινήσει τῆς περισυλλογῆς τοῦ ὁ ἐλλη-νισμὸς δὸς τὴν πρώτην ὥθησιν εἰς τὴν κίνη-σιν ταύτην ἀπὸ τοῦ 1821 καὶ ἐνισχύσας αὐ-τὴν δι' ὅσων δυνάμεων εἶχεν ἐπὶ ἑκατὸν σχε-δὸν ἔτη ἀναμένει νῦν ἡσυχας καὶ ἀτάραχος τὴν πορείαν τῆς, ἣν οὕτε θωρηκτὰ, οὕτε λόγχαι δύνανται νὰ ἀναστειλῶσιν, μὴ αἰσθανόμενος μηδεμίαν ἀνάγκη νὰ βιάσῃ τὰ πράγματα, ἀλλὰ ἀναμένων τὴν ἐκδοσιν, ἣν ἡ φύσις ἐλ-θοῦσα εἰς ἐπικουρίαν τοῦ δικαίου θάττον ἢ βράδιον θὰ φέρῃ.

Ἀδιατάρακτοι καὶ νηφάλιοι καὶ μηδένα προ-καλοῦντες θὰ διατελέσωμεν μόνον ἄγρυπνοι, ὅπως μὴ προσβληθῶμεν αἰφνιδίως, ὅπως προσ-βαλλόμενοι ἀμυνθώμεν, διότι τὸ δικαίωμα τῆς ἀμύνης, παρ' ὅλων τῶν Pichon τὰς ἀπαγορεύ-εις, ἐδόθη ὑπὸ τοῦ θεοῦ εἰς τὰ ἔθνη.

ΤΑ ΠΡΟΝΟΜΙΑ ΤΩΝ ΧΙΜΑΡΙΩΤΩΝ

Ὁ «Νεολόγος» Κωνσταντινουπόλεως ἐδημοσί-ευσε τῇ 4 Μαΐου τὸ ἐπόμενον ἀξιανάχτων ἄρθρον τοῦ κ. Π. Παπαρροῦσης περὶ τῶν προνομίων τῶν Χιμαριωτῶν.

Ὁ «Νεολόγος» δῆκος τῶν Κερκυριῶν ὀρέων, ὅστις πληροὶ τὸ ΒΔ. ἄκρον τῆς Ἡπείρου, μέχρι τῶν ἀρ-χῶν τοῦ 19ου αἰῶνος ἦτο σχεδὸν ἀγνωστός. Οἱ μὲν ἀρχαῖοι μικρὸν μόνον μέρος τῆς παραλίας ἐγνώρι-ζον, τῶν δὲ νεωτέρων οὐδεὶς μέχρι τότε εἶχεν ἀπο-τολήσῃ νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ἀ-γρίας ταύτης χώρας. Διάφοροι περιηγηταὶ ἐν οἷς ὁ Χόλλαντ, ὁ Οὐγκ, ὁ Πουκεβίλλ, ὁ Λίκ, ὁ Ἰζαμ-περ, ὁ Λέχερτ καὶ ἄλλοι, ἀνέσυραν βαθμύδην ἐπει-τα τὸν περικλυπτὸν τὸν κρησφύγετον τῶν Χι-μαριωτῶν πέπλον.

Ἡ σκληραγωγία καὶ τὸ λιτὸν τῆς διαίτης καὶ τὸ ἐρυμνὸν καὶ δυσπροσπέλαστον τῆς χώρας διέ-πλασαν καὶ ἐνταῦθα φωλεᾷν ἥρῳον, οἵτινες διέ-πρεψαν καὶ ὅλους τοὺς πολέμους, εἰτινες ἐτάραξαν τὴν Ἡπείρον ἀπὸ τῶν ἀρχαίων χρόνων μέχρι τῶν νεωτέρων. Πρὸ τῆς τουρκοκρατίας μέχρι τοῦ θα-νάτου τοῦ Γεωργίου τοῦ Καστριώτου ἡ Χιμαρία ἀπετελεῖ μετὰ τῆς πρὸς Β. αὐτῆς Βλῦχας ἰδίαν ἡγεμονίαν αὐτόνομον, ἥς ὁ ἡγεμὸν Γεώργιος Στρέ-σιος συνεμάχετο τῷ εἰρημένῳ Καστριώτῃ, ὅτε οὗτος ἐπολέμει πρὸς τὸν Σουλτάνον Μουράτ. Εἰς τοὺς Τούρκους δὲν ὑπετάγη τῇ 1431 συγχρόνως τῇ ἄλλῃ Ἡπείρῳ, ὡς ἐσφαλμένως τελευταῖον ἐγράφη, ἀλλ' ἐνεχόντα περίπου ἔτη βραδύτερον. Ἀπὸ τοῦ 1497 ἦτο μικρὸν μετὰ τὴν κατάλυσιν τοῦ Κράτους τοῦ Καστριώτου πιεζόμενοι οἱ Χιμαριῶται νὰ ἀναγνωρίσωσι τὴν τουρκικὴν κυριαρχίαν ἀντέστη-σαν ἡρωϊκῶς ἐπὶ μακρὸν καὶ μόνον τῇ 1518 ἐπὶ τοῦ Σουλτάνου Σελίμ δ' ἑκ Πακιάς κόμης τῆς Χιμαρίας, ἀρνησάμενος ἑλὼς Πασᾶς, διοικητῆς τῆς Αὐλῶνος, κατάρθωσε νὰ ὑποτάξῃ αὐτοῦς, ὡς προσεπιμαρτυρεῖ καὶ ὁ Ἀραβαντινὸς ἐν τῇ περὶ Ἡ-πείρου συγγράμματι αὐτοῦ (Τόμ. Α' σελ. 191). Ὅτι δὲ μετὰ μακρὰν ἀντίστασιν οἱ Χιμαριῶται ὑπετάγησαν, δῆλον γίνεται καὶ ἐκ τοῦ εἰδους τῶν προνομίων, τὰ ὅποια τὸ πρῶτον ἐχορηγήθησαν εἰς αὐτοὺς ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου Σελίμ, ἔχουσι δὲ ὡς ἑξῆς:

- 1) Ἐπιδέτετο εἰς αὐτοὺς νὰ ὀλοφωρῶσι καὶ ἦσαν ἀπηλλαγμένοι παντὸς φόρου καὶ τοῦ χαρ-ατοῦ αὐτοῦ.
- 2) Πᾶσα ὑπόθεσις αὐτῶν ἐδικάζετο ὑπὸ τῶν Δημογερόντων καὶ τῶν Καπετανίων καὶ κατ' ἐ-φῆσιν ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου ἢ τοῦ ἐπιτρό-που αὐτοῦ.
- 3) Δὲν ἐπλήρωνον τελωνιακὰ τέλη.
- 4) Τα πλοία αὐτῶν εἰς ἰδιον τοὺς λιμένας τῆς αὐτοκρατορίας δὲν ὑπεβαλλόντο εἰς τὴν πληρωμὴν λιμενικῶν τελῶν.
- 5) Ἐπισκεπτόμενοι τὰς ἀρχὰς Αὐλῶνος, Δελ-βίου καὶ Ἀργυροκάστρου ἔφερον τὰ ὅπλα.
- 6) Εἶχον τὸ δικαίωμα τῆς οἰκονομίσσεως τοῦ περιεχομένου τῶν πλοίων, τὰ ὅποια ἐναύαγον εἰς τοὺς βράχους τῆς χώρας αὐτῶν (1).

Τοιαῦτα ἦσαν τὰ προνόμια τῶν Χιμαριωτῶν, ἀνθ' ὧν ὑπεχρεοῦντο νὰ συνεκστρατεύωσι μετὰ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ στρατοῦ ἔχοντες ἰδίους ἀρχηγούς καὶ ἰδίαν σημαίαν κιτρίνην φέρουσαν τὴν εἰκόνα τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἐπίππου. Κατὰ τοὺς χρόνους δὲ, καὶ οὗς οἱ Τούρκοι ἐπολέμουν πρὸς τοὺς Ἑνε-τούς ἰδίως αὐτῶν ἀποσταλμένους διέμενον ἐν Κων-σταντινουπόλει, ἔνα συνενοῦται μετὰ τοῦ ὀπουρ-γείου τῶν Στρατιωτικῶν περὶ τῶν πολεμικῶν ἐπι-χειρήσεων κατὰ τῶν Ἑνετῶν.

Κατ' ἀρχὰς λοιπὸν οὕτε χαράται οὕτε ἄλλον τινὰ φόρον ἐπλήρωνον οἱ Χιμαριῶται, ἐκθερυνόμενοι δὲ ὑπὸ διοικητῶν Χριστιανῶν, ἐν οἷς καὶ ὁ ἐκ Σω-πικῆς Ἀθ. Οἰκονομίδης, ἀνὴρ μεγάλῃς ἀξίας δια-πρέπων ἐν τῇ χορείᾳ τῶν συγχρόνων λογίων τῆς Ἡπείρου. Ὅπως δὲ χαλαρὰ ἦτο ἡ ἐξέτασις αὐ-τῶν ἀπὸ τῆς Πύλης δεικνύεται καὶ ἐκ τῶν ἐπομένων στοίχων τοῦ Χατζῆ Σεχρέτ (2) τουρκαλβανὸς ποι-ητοῦ ἐκ Δελβίου, ὅστις συνεγράψεν ἐμμέτρως τὸν βίον τοῦ Ἀλῆ πασᾶ μέχρι τοῦ 1821 ἐν χυδαίᾳ ἐλ-ληνικῇ γλώσσῃ.

Μῆτε χαρίζοι θέλουσι σιτὴν Πόλιν νὰ πληρώσων Μῆδὲ Σπαῖν σιτὴν πόρτα τους δὲν θέλουν νὰ ζυ-γῶνουν.

(1) Σημ. «Ἀγῶνος». Ἐνταῦθα ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἀρθροῦ ποιεῖται ὑποσημείωσιν παρεμφερῶς πρὸς τὸν τρόπον ἀδικούντα τοὺς Χιμαριῶτας, τὴν φύσιν καὶ τὰ αἰτίαι τοῦ προνο-μίου τούτου. Διὰ τοῦτο καὶ παραλείπομεν ἐνταῦθα τὴν σημείω-σιν ταύτην.

(2) Κίβαν τοῦ γιαιοῦ ὀνομάζει οὗτος τὰς κόμης τῆς Χι-μαρίας ἐνεκα τῆς παρὰ τὴν θάλασσαν ὑψηλῆς καὶ θυρεᾶς αὐτῶν θέσεως κατ' ἀντίθεσιν ἅμα καὶ παραθεῖναι πρὸς τὴν Κιάφον τοῦ Σουλίου.

ΕΚΑΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ

Πᾶσα αἴτησις ἀφορῶσα εἰς τὸ φέλλον ἀπευθύνεται

Πρὸς τὸν κ. Ἱ. Λαμπριδὴν δικηγόρον

Ὁδὸς Σόλωνος 36

Τὰ χειρόγραφα δὲν ἀποδίδονται

Καὶ τοὺς πολέμους πολλοὶ καὶ ζᾶν δὲν τοὺς κά-
[νουν]

Καὶ τὸ δικὸν τοὺς σύντομο ποῦ θέλουν νὰ τὸ βάνουν. Τρῶν τὸ μὴ τοῦ Βασιλέως καὶ δὲν ἔχουν χαζέτι Μῆδὲ τὴν Πόλιν ἐξέδουκε μῆδὲ καὶ τὸ ντουβέλι.

Βραδύτερον πρὸ τοῦ Ἀλῆ πασᾶ ἀναφέρεται ὅτι ἐκάστη εἰκογένεια ἐπλήρωνε κατ' ἔτος 30 παράδες εἰς τὸν διοικητὴν τοῦ Βερατίου διὰ τὴν ἐλευθέραν εἰς τὸν λιμένα αὐτοῦ ἐμπορίαν. Ταῦτα κατὰ τὸν Λίκε (Τόμ. σελ. 84) πιθανώερα λέγονται. κατὰ δὲ τὸν Ἀραβαντινὸν ὁ φόρος οὗτος ἦτο δεκατικὸν δικαίωμα, τὸ ὅποῖον οἱ Χιμαριῶται, ἐπλήρωναν εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Καλιάσας, χωρίου διαμερίσμα-τος τοῦ Δελβίου. Τῇ 1830 διὰ βεζυρικοῦ διατάχ-ματος ὠρίσθη νὰ πληρῶνουν οἱ Χιμαριῶται εἰς τὸ κυβερνητικὸν ταμεῖον 5,300 γρ. βραδύτερον δὲ 11 009 γρ. καὶ τὸ τελευταῖον τὸ 1846 48,000 γρόσια. τὰ ὅποια καὶ νῦν πληρῶνουν οἱ Χιμαριῶται. Εἰς χεῖρας αὐτῶν εὐρίσκονται τὰ ἐξῆς; βεζυρική διατάχ-ματα, δι' ὧν καθορίζεται τὸ ποσόν, τὸ ὅποῖον ἐκα-στοτε ὀφείλουν νὰ πληρῶνουν.

«Ἐξοδόθῃ βεζυρική διατάχῃ. καθ' ἣν τὸ ποσόν, τὸ ὅποῖον ὀφείλουσι νὰ πληρῶνωσι τὰ τμήματα τῆς Χιμαρίας ἐτησίως ἀπέναντι δεκάτης καὶ διὰ τὰς ἀ-νάγκας τῶν κοινωφελῶν καθιδρυμάτων. ὠρίσθη εἰς 5,300 γρόσια οὐδενὸς δικαιουμένου νὰ ζητήσῃ παρ' αὐτῶν οὐδ' ἑνα ὀβολὸν περισσώτερον».

13 ὀβρίου 1830 Μεχμέτ Ρεσίτ.

«Ἐξοδόθῃ ἀπόφασις, ὅπως οἱ κάτοικοι τῶν ἐ-πτὰ χωρίων Χιμαρίας πληρῶνουν εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον ἐτησίως 11,000 γρόσια ἀπέναντι τοῦ φό-ρου τῶν προβάτων καὶ τῶν ἀναγκῶν τῶν κοινωφε-λῶν καθιδρυμάτων καὶ τῆς δεκάτης ἐκτὸς τῶν χαί-ρατιῶν, τὰ ὅποια ὠρίσθη νὰ εἰσπράττωνται συνφδὰ τῷ εἰδικῷ νόμῳ».

Κατὰ ταῦτα ἐσφαλμένως ἐγράφη ὑπὸ τοῦ Ἑκ-τέμ βέη Μπλιόρ, ὅτι ὁ Ρεσίτ πασᾶ ἀμείβων τοὺς Χιμαριῶτας δι' ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας προσήνεγκον εἰς τὸ κράτος «παρεχώρησεν αὐτοῖς τὸ 1831 (γρά-φε 1830) ἐκ νέου ἐπισημῶς τὰ προνόμια, τὰ ὅποια εἶχον χορηγηθῇ ἄλλοτε ὑπὸ τοῦ Σινάν πασᾶ, ὅπως δὲ τὸν φόρον τῶν ἐπτὰ χωρίων εἰς 40,000 γρό-σια». Οἱ Χιμαριῶται τὸ 1830 οὐ μόνον δὲν ἀντη-μείβθησαν, ἀλλὰ καὶ τοῦναντίον ὑπεχρεώθησαν νὰ πληρῶνουν ἐτησίως 5,300 γρόσια, ἐν ᾧ μέχρι τοῦ-δε οὐδένα ἐπλήρωνον φόρον. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα τῶν προνομίων τῆς Χιμαρίας ἔδωκεν ἀφορμὴν νὰ γραφῶ-σιν ἐσχάτως πολλὰ ἀνακριβῆ, ἐν οἷς καὶ ὅτι ἡ Χι-μαρία ὑπετάγη ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου Μουράτ τοῦ Β', ὅτι μετέσχε τοῦ ἐν ἔτει 1821 ἐλληνικοῦ ἀγῶνος, ὅτι ἡ παράδοσις τῶν Ἰωαννίνων καὶ τῆς ἄλλης Ἡ-πείρου ἐγένετο τὸ 1432, ὅτι οἱ Ἡπειρώται δὲν ἐ-πλήρωνον σπαχιλίκι καὶ ὅτι ἡ ἀνδρεία πασᾶ Σπαχί-δων κατὰ τὸν Περσικὸν πόλεμον ἐγένετο αἰτία νὰ ἀπολέσωσιν οἱ Ἡπειῶται τὰ προνόμια των, περὶ ὧν πάντων πλείων λόγος εἶναι περιττός, διότι δὲν πρόκειται περὶ ἀγνώστων οὐδὲ περὶ ἀμφισβητη-σίμων.

Π. ΠΑΠΑΡΡΟΓΗΣ

ΤΟΥΡΚΟΣ ΟΡΘΟΦΡΟΝΩΝ

Ο ΡΙΖΑ ΤΕΡΦΗΚ

Ὁ «Ριζᾶ Τερφῆκ» εἶναι βουλευτὴς Ἀδριανουπό-λεως, μετέχοντι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἱατροφιλόσοφου, ἥτις ἐκ τῶν ἐργῶν τοῦ ἀνδρὸς δὲν φαίνεται ἀδικαιολο-γία.

Ἰδοὺ τί περὶ τούτου γράφουσι τὰ βυζαντινὰ φύλλα:

Συνοδεύων τοὺς Ὀγγρους ἐκδρομῆς ἀπῆλθε μετ' αὐτῶν εἰς Θεσσαλονίκην ὁ βουλευτὴς Ἀδρια-νουπόλεως καὶ γνωστότατος ἱατροφιλόσοφος «Ριζᾶ Τερφῆκ». Ὁ ἐλευθεριάζων καὶ τολμηρὸς βουλευτὴς παρὰ μείνας ἐν Θεσσαλονικίᾳ ἔκαμε δημοσίᾳ διάλε-ξιν, κατὰ τὴν ὁποίαν δορυμνὰτα ἐπέτεθῃ ἐναντίον τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ ὑποστηρίζοντος αὐτὴν κόμ-ματος.

Ἐν ἀρχῇ τῆς διαλέξεώς του, κατὰ τὰ φύλλα τῆς Θεσσαλονίκης, ὁ Ριζᾶ Τερφῆκ ἐξήγησε τοὺς λόγους, ἐνεκα τῶν ὁποίων ἠγανακτήσῃ ν' ἀποσπῇ-σῃ ἐκ τοῦ κόμματος τῆς «Ἐνδόσεως καὶ Προῶ-δου» καὶ νὰ προσχωρήσῃ εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν. Κατόπιν ἐξαοκλήρισε τὰ ἀποτελέ

